

Briefing de presă: primele obiective obligatorii din punct de vedere juridic ale UE de reducere a pesticidelor în primejdie de desființare

Informare de presă IFOAM Organics Europe & Global 2000 privind contextul și amenințările la adresa Directivei europene a utilizării durabile a produselor de protecție a plantelor în UE
Decembrie 2022

„Fereastra de oportunitate pentru a asigura un viitor viabil al Planetei prin acțiuni decisive și direcționate se închide rapid. „
Josef Settele, co-președinte al Consiliului Mondial pentru Biodiversitate

Cuprins

INTRODUCERE	2
20 DE ANI DE EȘEC ÎN REDUCEREA PESTICIDELOR	2
ANII 1990	2
ANII 2000	3
2010	3
2019-PREZENT	3
O CRONOLOGIE A REACȚIILOR STATELOR MEMBRE LA F2F / SUR	4
OCTOMBRIE 2020: FRANȚA PENTRU, AUSTRIA ÎMPOTRIVĂ.....	4
MARTIE 2022: TEMERILE STATELOR MEMBRE PENTRU SECURITATEA ALIMENTARĂ ÎN CONTEXTUL RĂZBOIULUI DIN UCRAINA - DEZMINȚITE DE OAMENII DE ȘTIINȚĂ	4
IUNIE 2022: 10 STATE MEMBRE ÎȘI EXPRIMĂ DIN NOU ÎNGRIJORAREA, COMISIA PROPUNE SUR	4
SEPTEMBRIE 2022: A TREIA DOCUMENTARE A STATELOR MEMBRE, CARE SOLICITĂ O ALTĂ EVALUARE A IMPACTULUI .	4
NOIEMBRIE 2022: STATELE MEMBRE DISCUTĂ DACĂ ESTE NECESARĂ A DOUA EVALUARE A IMPACTULUI	5
NEUTRALITATEA PREȘEDINȚIEI CEHE ÎNDOIELNICE	6
IMPACTUL NEACȚIONĂRII	6

Introducere

În decembrie 2019, Comisia Europeană a prezentat [Acordul verde european](#) pentru a aborda pierderea accelerată a biodiversității ([IPBES 2019](#)), care „amenință grav viitorul alimentelor, mijloacelor de trai, sănătății și mediului înconjurător” ([FAO 2019](#)) și este interconectat cu Criza climatică ([IPCC 2019](#)). Pactul verde european este prima abordare holistică pe care Europa a adoptat-o pentru a aborda provocările majore de mediu care ne stau în față. A fost salutat cu speranță de către comunitatea științifică și societatea civilă.

Criza biodiversității este abordată atât în Strategiile [Farm to Fork](#) (F2F) cât și în [Biodiversitate](#) . Acestea conțin o serie de măsuri menite să reducă gazele cu efect de seră, emisiile de azot în agricultură, utilizarea pesticidelor și antibioticelor. Strategiile urmăresc, de asemenea, să protejeze polenizatorii, să restabilească caracteristicile de îmbunătățire a biodiversității pe terenurile agricole și în zonele protejate și să extindă agricultura ecologică la 25% din toate terenurile cultivate până în 2030.

Aceste obiective ar urma să fie garantate prin legislație concretă. În ceea ce privește țintele de reducere a pesticidelor, care prevăd în special „reducerea cu 50% a utilizării și riscului pesticidelor până în 2030”, la 22 iunie 2022, Comisia UE a prezentat proiectul de regulament privind utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor ([SUR](#)). Aceasta prevede:

- Obiective obligatorii din punct de vedere juridic de reducere a pesticidelor pentru toate statele membre, compatibile cu obiectivul de reducere la nivelul UE de 50% până în 2030;
- interzicerea utilizării tuturor pesticidelor în zone sensibile;
- Asigurarea că toți fermierii practică [managementul integrat al dăunătorilor](#) în care pesticidele chimice sunt utilizate doar ca ultimă soluție;
- Ajutarea fermierilor să aibă acces la sfaturi și îndrumări necesare pentru o agricultură mai durabilă.

În ciuda urgenței incontestabile din punct de vedere științific de a lua măsuri pentru a opri pierderea continuă a biodiversității, rezistența față de obiectivele cantitative obligatorii din punct de vedere juridic pentru reducerea pesticidelor este foarte puternică în unele state membre. Acest lucru se întâmplă în ciuda faptului că aproape 20 de ani de programe și recomandări juridice ale UE fără obiective obligatorii au adus puține progrese până acum.

20 de ani de eșec în reducerea pesticidelor

În reducerea utilizării și a riscului pesticidelor, Uniunea Europeană are un istoric lung de promisiuni goale, declarații de intenție fără consecințe și obiective ratate.

Anii 1990

Încă din 1993, UE a recunoscut nevoia de a reduce utilizarea substanțelor chimice în agricultură în cel de-al [cincilea program de acțiune pentru mediu](#) și a definit ca țintă, printre altele, „reducerea semnificativă a utilizării pesticidelor pe unitatea de suprafață cultivată” până în anul 2000. La [Consiliul Miniștrilor Agriculturii de la Cardiff](#) din 1998, statele membre și-au reafirmat hotărârea de a reduce riscurile de mediu ale utilizării pesticidelor, cum ar fi afectarea biodiversității și poluarea apelor.

Cu toate acestea, aceste obiective nu s-au reflectat în statisticile vânzărilor de pesticide. Privind retrospectiv, s-ar fi așteptat o scădere a cantităților de pesticide vândute deoarece pesticidele chimice sintetice arată o [tendință clară](#) către o toxicitate mai mare cu fiecare nouă generație de tipuri de substanțe active dezvoltate. Aceasta înseamnă că, chiar dacă intensitatea utilizării pesticidelor de-a lungul anilor ar fi rămas aceeași, volumele vânzărilor, exprimate în kilograme de substanță activă, ar fi trebuit să scadă. Ceea ce nu s-a întâmplat. Volumul vânzărilor a crescut chiar din anii 1990 ([Neumeister @foodwatch 2022](#) p.19).

Anii 2000

Pentru a intensifica acțiunile, în 2007, Comisia UE a prezentat o propunere legislativă

- i. reducerea riscului și a dependenței de pesticide,
- ii. protejarea zonelor sensibile din punct de vedere ecologic,
- iii. consolidarea principiilor managementului integrat al dăunătorilor și
- iv. se solicită statelor membre să aibă planuri naționale de acțiune pentru a oferi fermierilor consiliere și îndrumări pentru o agricultură mai durabilă.

Obiectivele SUD din 2009 amintesc izbitor de cele ale SUR negociate în prezent, dar lasă statelor membre mult mai mult spațiu de manevră și interpretare. Statele membre și Parlamentul European au fost de acord cu aceste obiective atunci când au adoptat Directiva privind utilizarea durabilă a pesticidelor ([SUD](#)) nr. 128/2009.

Anii 2010

În 2013, cel de-al [șaptelea program de acțiune pentru mediu](#) a stabilit obiectivul ca până în 2020 utilizarea pesticidelor să nu aibă efecte nocive asupra sănătății umane sau influențe inacceptabile asupra mediului și ca astfel de produse să fie utilizate în mod durabil. [Nu a urmat nicio acțiune substanțială.]

În 2017, fără progrese înregistrate, inițiativa cetățenească europeană (ICE) de succes „ [Opriti glifosatul](#) ” a cerut Comisiei ținte cantitative pentru reducerea pesticidelor. În [răspunsul său](#), Comisia a declarat că „politica UE este deja îndreptată spre reducerea dependenței de pesticide și realizarea unui viitor fără pesticide, așa cum a solicitat Inițiativa cetățenească europeană”. Cu toate acestea, Comisia a declarat că va „reevalua situația pe baza datelor rezultate și va evalua necesitatea unor ținte obligatorii la nivelul UE pentru pesticide”.

Ulterior, [mai multe audituri](#) efectuate de Comisie și Curtea de Conturi Europeană, precum și un [raport al Agenției Europene de Mediu](#) și un [raport al Parlamentului European](#), au concluzionat că obiectivul de reducere a impactului negativ al pesticidelor asupra sănătății umane și asupra mediului nu a fost îndeplinit și că SUD a fost implementată prost de majoritatea statelor membre și complet neglijată de unele dintre ele.

2019-prezent

Astfel, în 2019, Inițiativa cetățenească europeană [Salvați albinele și fermierii](#) a cerut Comisiei o reducere obligatorie cu 80% a pesticidelor până în 2030 și o eliminare completă până în 2035.

În 2020, Comisia și-a prezentat Strategiile F2F și Biodiversitate, ambele propunând o reducere cu 50% a pesticidelor ca măsură cheie. Doi ani mai târziu, Comisia a propus SUR pentru a face aceste obiective obligatorii din punct de vedere juridic.

O cronologie a reacțiilor statelor membre la F2F / SUR

Propus datorită implementării proaste a cerințelor legale deja existente, SUR a fost criticat de o duzină de state membre, majoritatea est-europene, chiar înainte de a fi prezentat de către Comisie. Cu toate acestea, la reuniunea Consiliului din 16 noiembrie, acest grup a reușit să strângă o masă critică de state membre în spatele cererii sale pentru o evaluare a impactului complementară, care, potrivit diplomaților citați de [POLITICO](#), ar putea fi suficientă pentru a „reduce propunerea de către luni, sau chiar să-l omoare”.

Aceste eforturi reprezintă ecou unei campanii de lobby a [sectorului pesticidelor, de miliarde de euro](#), întruchipată de companii precum Bayer, BASF sau Syngenta. Ei au încercat să obstrucționeze un obiectiv ambițios de reducere a pesticidelor încă de la începutul Acordului ecologic european și al strategiei sale F2F. Un raport despre această campanie poate fi [găsit aici](#).

Octombrie 2020: Franța pentru, Austria împotriva

Într-un [raport](#) care admite progresul slab al SUD, Comisia și-a dezvăluit planurile de a consacra prin lege obiectivul de reducere de 50%. În octombrie 2020, miniștrii au reacționat în Consiliu. [Franța](#) a propus să pledeze în favoarea includerii „țintei ambițioase de reducere cu 50% a utilizării pesticidelor într-un SUD revizuit” și, de asemenea, să pună în aplicare „măsuri ambițioase legate de protecția polenizatorilor”. Dar [Austria](#) s-a opus în mod explicit la propunerea Franței de a evidenția în mod pozitiv o ancorare legală a țintei de reducere a pesticidelor cu 50% și a protecției polenizatorilor într-un SUD revizuit, așa cum evidențiază documentele Consiliului accesate de PAN Europe și GLOBAL 2000 (sursa: [PAN-Report](#) și [GLOBAL 2000-Fișă informativă](#); numai în germană).

Martie 2022: Temerile statelor membre pentru securitatea alimentară în contextul războiului din Ucraina - dezmințite de oamenii de știință

La 16 martie 2022, cu 7 zile înainte ca Comisia să prezinte planurile sale de revizuire a SUR, douăsprezece state membre, și anume Austria, Bulgaria, Croația, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, România, Slovacia și Slovenia, și-au exprimat îngrijorarea cu privire la planurile Comisiei de reducere a pesticidelor într-un așa-numit [document informal](#) și au prezentat presupuse efecte negative asupra producției alimentare europene. Comisia a amânat prezentarea SUR și a propus 22 iunie ca dată alternativă probabilă.

La 18 martie 2022, [peste 660 de oameni de știință](#) au denunțat într-o scrisoare deschisă „*eforturile politice de a renunța la obiectivele de durabilitate ale strategiei De la fermă la furculiță*”, inclusiv *reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, reducerea utilizării îngrășămintelor cu azot și a pesticidelor și valorificarea terenurilor în pârlăoagă pentru biodiversitate*. În declarația lor, oamenii de știință au subliniat că „[astfel de] eforturi nu ne feresc de criza actuală, mai degrabă o agravează și fac criza permanentă. Încălzirea globală și declinul ecosistemului afectează deja recoltele și mijloacele de trai la nivel mondial, situație care se va deteriora substanțial în absența unor strategii ambițioase de atenuare” și că în Europa „*avem nevoie de o transformare a sistemului alimentar – în fața războiului din Ucraina, acum mai mult. decât oricând.*”

Iunie 2022: 10 state membre își exprimă din nou îngrijorarea, Comisia propune SUR

La 8 iunie, cu două săptămâni înainte ca Comisia să-și anunțe planurile SUR, zece state membre, și anume Austria, Bulgaria, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Slovenia, s-au plâns într-un al doilea [document neoficial](#) că există o „nevoie de discuție”. Ei au pus la îndoială în mod fundamental obiectivele obligatorii de reducere a pesticidelor, argumentând că „stabilirea obligației de acțiune în loc de obligația de a atinge obiectivul va asigura o mai bună implementare a legislației”. Neabătută, Comisia a prezentat propunerea SUR la 22 iunie. De atunci, propunerea a fost revizuită în mod regulat în grupurile de lucru ale Consiliului, precum și în comisiile pentru mediu și agricultură ale Parlamentului European.

Septembrie 2022: a treia documentare informală a statelor membre care solicită o altă evaluare a impactului

La 22 septembrie, aproape aceleași zece state membre (Lituania plecase, dar Malta s-a alăturat) au prezentat un al treilea [document informal](#) în care afirmă că „preocuparea lor principală este că evaluarea impactului pe

care se bazează regulamentul propus nu ține cont de impactul război în Ucraina împotriva securității alimentare globale și a amenințărilor care rezultă la adresa Uniunii Europene.” Ei au cerut o evaluare suplimentară a impactului, de care ar trebui să se țină seama

- i. impactul proiectului de regulament asupra producției alimentare din UE;
- ii. dependența crescută de importurile de alimente;
- iii. reducerea rezistenței UE la evenimentele de criză care perturbă lanțurile de aprovizionare, cum ar fi războiul din Ucraina, pandemia de COVID-19 sau seceta gravă;
- iv. impactul interzicerii oricărei utilizări a produselor fitosanitare în zone sensibile;
- v. impactul eliminării treptate a unor substanțe active clasificate drept „dăunătoare” și înțelegerea limitată a alternativelor nechimice la acestea; și
- vi. particularitățile statelor membre și diferitele provocări cu care se confruntă. Cele zece state membre au susținut că „înainte de a putea face un pas către o protecție mai durabilă a plantelor, impactul tuturor măsurilor și restricțiilor posibile trebuie evaluat în mod corespunzător”.

Noiembrie 2022: Statele membre discută dacă este necesară a doua evaluare a impactului

La 16 noiembrie, cererea de evaluare a impactului a fost discutată în cadrul Consiliului. Protocolul intern (obținut de Organics Europe și GLOBAL 2000) arată că o majoritate este acum în favoarea unei evaluări de impact reînnoite (Austria, Bulgaria, Estonia, Finlanda, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Lituania, Luxemburg, Letonia, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia). Cu toate acestea, aceste 17 state membre au fost împărțite în chestiunea continuării negocierilor la nivel tehnic. În timp ce Austria, Bulgaria, Estonia, Finlanda, Ungaria, Italia, Lituania, Letonia, Malta, Polonia, România, Slovacia au criticat orice negocieri paralele ulterioare privind aspectele acoperite de evaluarea de impact complementară solicitată, Grecia, Irlanda, Luxemburg, Portugalia, iar Slovenia au fost, conform protocolului, „pe deplin în favoarea continuării negocierilor”.

Alte nouă state membre nu au susținut solicitarea pentru o nouă evaluare a impactului (Belgia, Croația, Cipru, Danemarca, Germania, Franța, Țările de Jos, Spania și Suedia) și s-au declarat fără rezerve în favoarea continuării negocierilor. Următorul tabel ilustrează cel mai recent național.

Poziția celor 26 de state membre în privința evaluării de impact reînnoită (excluzând Cehia, aflată la președinție)

Table: The positions of 26 member states on a complementary impact assessment (excluding the Czech Presidency)

Council Non Paper 16 Mar 22	SE	NL	FR	ES	DK	DE	CY	BE	HR	PT	LU	IE	GR	SI	IT	FI	LT	MT	SK	RO	PL	LV	HU	EE	BG	AT
Council Non Paper 08 Jun 22	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Green	Green	Red	Green	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Council Non Paper 22 Sep 22	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Green	Green	Green	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Council Discussion 16 Nov 22	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red

No support for Non Paper / Impact Assessment not required and negotiations should continue ■
 Impact Assessment required but negotiations should continue ■
 Support for Non Paper / Impact Assessment required and negotiations should be stopped ■

Neutralitatea președinției cehe este îndoielnică

Oficial Republica Cehă nu a luat nicio parte prin adoptarea rolului neutru cerut de președinția Consiliului. ONG-urile, însă, pun la îndoială acest lucru. Interpretarea cehe a majorităților pare a fi discutabilă, conform protocolului Consiliului, pus la dispoziție. Aceasta spune (sublinierile ne aparțin):

*„Președinția CZE a concluzionat că majoritatea statelor membre sunt în favoarea unei evaluări reînnoite a impactului”. Ceea ce a fost surprinzător în această privință a fost că, conform președinției CZE, cadrul pentru aceasta ar trebui să fie un document de poziție prezentat de unsprezece state membre din cadrul Consiliului Agriculturii și Pescuitului din 26.09.2022 (doc. nr. 12601/1/22 REV1) și că majoritatea statelor membre s-au pronunțat în favoarea continuării negocierilor **numai pentru acele zone care nu au fost afectate de evaluarea de impact reînnoită** .”*

Această declarație a Președinției cehe este în contradicție clară cu ceea ce este menționat în protocol.

În ianuarie, Suedia va prelua președinția Consiliului. Cu toate acestea, [proiectul de decizie a Consiliului](#) privind o evaluare suplimentară a impactului va fi probabil votat încă din timpul președinției cehe. [Sedința](#) Consiliului din decembrie este o dată posibilă.

Impactul inacțiunii

ONG-urile salută angajamentul majorității statelor membre de a continua negocierile necondiționat. În același timp, am regreta foarte mult dacă majoritatea statelor membre ar fi de acord cu cererea pentru o evaluare suplimentară a impactului la AGRIFISH din 12/13 decembrie - sau în orice alt moment: **Facem un apel către toate statele membre UE în numele celor 1,1 milioane de cetățeni europeni care au susținut cererile noastre de reducere a pesticidelor în Europa să nu facă acest lucru.**

Dacă doar o duzină de state membre blochează negocierile făcând referire la o evaluare a impactului în așteptare, punerea în aplicare a unei astfel de evaluări ar putea duce la întârzieri semnificative în negocierile Consiliului. Aceste întârzieri în procesul legislativ nu ar fi însoțite de niciun câștig util în ce privește cunoașterea subiectului. Deoarece întrebările din prezentul proiect de decizie a Consiliului sunt unilaterale și, prin urmare, au un caracter mai degrabă sugestiv decât informativ. Ele eludează categoric impactul pozitiv așteptat asupra sănătății fermierilor, locuitorilor zonelor rurale și consumatorilor, precum și impactul pozitiv așteptat asupra biodiversității, ca o condiție prealabilă pe termen lung a întregii productivități agricole. **Mai mult decât atât, ei ignoră efectele dezastruoase ale inacțiunii .**

Noi am știut că [business as usual](#) nu este o opțiune cel puțin de la prezentarea rezultatelor Evaluării internaționale a cunoștințelor agricole, științei și tehnologiei pentru dezvoltare în 2008. De atunci, această concluzie a fost confirmată de mai multe ori de organismele științifice ale ONU. [FAO](#) , [IPBES](#) și [IPCC](#) - așa cum am menționat mai sus.

Politicieni care acordă mai multă greutate acestor organisme științifice independente decât celor interesați [lobbyști din industrie](#) nu cer o evaluare suplimentară a impactului. Ei știu deja care este adevărata amenințare pentru viitorul sistemului nostru alimentar. Este impactul inacțiunii.

Funded by the LIFE programme of the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor CINEA can be held responsible for them.